

1954. gads

1954. gada 22. janvāris

Mīļā Zenta,
Saņēmu brīnišķīgu sūtījumu un sveicienu. Pateicos un skūpstu Tevi.

Tavs Kurts

1954. gada 6. februāris

Saņēmu Tavu 3. vēstuli (latviešu valodā) un priecājos par Tavu balto, mirdzošo brīvdienu. Dīvainais ir tas, ka es šinīs dienās pats bieži esmu domājis par mūsu Asaru māju un vasaru ar Tevi.

Mīļā Zenta, Tavas atziņas un domas ir man bezgala tuvas, un es domāju, ka mēs, kaut esam pašreiz viens no otra tālu, tomēr ejam blakus visu laiku. Šī sajūta, ko apstiprina arī sirds un zemapziņa, dod brīnišķīgu izturību un gaišumu.

Šai vēstulei es gribētu uzburt dzimšanas dienas atmosfēru un iejusties pats jau 24. februāra dienā.

Mazie un lielie prieki lai sakrātos un pārsteigtu Tevi — (to es Tev novēlu). Lai laiks un [lai] dienas noskaņu nebojātu Tavas dvēseles vēlēšanās, un lai cilvēku rūpes Tevi mazāk sasniegtu, nekā viņu prieki un atraisītā laime. Varbūt ka apstākļi Tavā dzimšanas dienā atļaus arī man domās un ar dāvanām būt pie Tevis.

Atļauj man no paša rīta noskūpstīt Tavas rokas, un varbūt Tu tani brīdī būsi laimīga.

Mēs esam piejūras cilvēki un protam ilgi stāvēt un skatīties bezgalībā. Skaistiem kaiju lidojumiem ir mūsu ilgu ritms, un dzintaram un gaišo matu krāsai ir vienādi aizraujoša caurspīdīga līdzība.

Klusas, lielas vēlēšanās mūsu dvēselēs prot izaugt un atveras kā puķes — jau gatavas un dzīvotspējīgas.

Mēs dzīvojam vēja pusē pie jūras un netraucējam viens otru ar liekām sarunām par ikdienas nevarību vai neveiksmēm.

Vējš mūsu dzimtenē un zaļās priedes saskaņo savas dziesmas, un cilvēki veido mākslas darbus, neaizējojot no savas sirdsapziņas un laimes brīžiem.

Vēl es Tavā dzimšanas dienā gribētu Tev pateikties. Faktiski par visu. Šie gadi ar Tevi bija garīga spraiguma un iekšējo pārdzīvojumu bagāti. Tu manī ierosināji un izveidoji sākumu un formu daudziem mākslas darbiem.

Mīlestības saulē es izaugu par dvēseles tulku.

Tevi nepazaudēt — es sev novēlu. Pieņem, lūdzu, šo vēstuli — viņa ir sīka un neprot runāt tā, kā es gribētu, tādēļ vien jau, ka man pašreiz tik maz laika un diena tik īsa.

Man iet labi. Tu mani pārsteidzi ar grāmatām (Balzaks un Ķīnas pasakas), kas man ļoti patīk. Tava gaume ir pilnīgi — arī mana.

Paldies Tev un skūpstu Tevi.

Mijā mana Zenta,

Tavs Kurts

1954. gada 12. februāris

Mijā Zenta,

Apsveicu dzimšanas dienā!

Kopā ar saviem akvareļiem nosūtu sveicienu Tev un tāpat Taviem vecākiem.

Skūpstu,

Tavs

Kurts

1954. gada 22. februāris

Saņēmu Tavas dzimšanas dienas paku un vēstuli. Paldies Tev un arī par 2. vēstuli latviešu valodā.

Tā bija viena no visskaistākajām vēstulēm, ko es esmu saņēmis, un arī pēdējā paka bija izsmalcināta, daudzpusīga un pat pārāk aizraujoša.

Mēģini tomēr man nesūtīt vairāk pakas. Es nevaru domāt par to, kā Tev pašai grūti visu to savākt! Zenta, vienīgi ja Tu kādu manu darbu kādreiz pārdotu, tad atsūti kādu grāmatu vai papīru, bet arī to labāk pērc sev.

Lūdzu, nesūti — tiešām.

Pateicība visiem, kas piedalās pie paku sūtīšanas un atceras mani — arī Natālijas tantei — liels paldies.

Tavā dzimšanas dienā es sevišķi skaisti dzeršu kakao un ēdišu cepumus — visbrīnīgākos cepumus pasaulē.

Ļoti man garšoja putra! Kartupeļi bija īpatnēji.

Vispār ir grūti pateikt, kas ir labākais.

Halva vai šokolāde, taukvielas vai cits kāds brīnumains ēdiens. Kā piemēram, kondensētais piens. Es, kas arvien vēl nesmēķē — vēl arvien esmu saldumu gūstā.

Pateicos Tev arī par šo dzīves daļu un tās izdaiļošanu. Neaizmirsīšu es Tev šo upuri un skūpstu Tavas rokas.

K.

Atsauksmes par Rihtera koncertu un Svempa reprodukcijām, un arī Purvīša reprodukcijas, tāpat Klīmašina un Meškova izstādes katalogus un Mirdzas Ķempes skaisto dzejoli (otro un arī pirmo), es saņēmu, un tas tomēr ir kontakts ar to vidi un mākslu, ko es esmu pašreiz zaudējis.

Svempa otas raksts ir tikpat dziļš kā agrāk, krāsās, jādūmā (kā Tu teici), atturīgāks. Par Rihteru bija skaidrs, ka viņš ir ģēnijs. Meškova ainavām ir liriskā un pat episkā dabas pārdzīvojuma melodija ar mazliet stilizētu kompozīcijas šarmu un tomēr ļoti izjūsts silueta raksts.

Klīmašins ir talantīgs, mazliet svaidīgs grafiķis ar virtuozitātes iezīmēm un gaismas un ēnas kontrastu meklētājs.

Balzaks un ķīniešu pasakas — katrs savā veidā saista. Paldies par izvēli, es sapratu visu, paldies arī par zīmēšanas bloku, ceru Tev pilnībā viņu atsūtīt

atpakaļ. Parfimērijas bandroli vēl neesmu saņēmis. Nelutini mani. Lūdzu, lutini sevi. Es diemžēl no šejienes to nevaru.

12. februārī esmu aizsūtījis Tev savus darbus. Ap 130 akvareļu un 2 eļļas darbi. Tematika — cilvēku sejas un psihe, kustības un pārdzīvojumi. Nopietnas variācijas un dabas neliekuļotie brīži. Kāds kalnu skats eļļā un kāda meitenes galva tāpat. Viss, arī grāmata Tev domāta dzimšanas dienā. Katrs zīmējums — glāsts un doma Tev.

Fantāzijai pieder pasaule un arī tas, kas regulē vēju, ūdens kustības un cilvēku saistību un ilgu izteiksmi.

Cik ļoti var piederēt mākslai — es to esmu izjutis un tomēr neesmu saskatījis robežas. Radīšanas iespējām ir tikpat pavasara straujums, cik rudens sulīgums un vasaras reibinošā bezgalība.

Tehnika man pašreiz paklausīga reizēm kā mīļākā bez ierunām un ar vijīgu pateicību. Tas ir gadu, daudzu gadu nerimstoša, drudžaina darba rezultāts.

Dvēseles kontaktu vajaga prast ieslēgt mirkli un visā dziļumā. Arī tas ir ilgas draudzības un mākslinieciskās sirdsapziņas tīrības rezultāts.

Savā dzīvē man bija iespēja mākslu mīlēt cilvēkos, kas bija mākslas saules bērni. Tava seja un Tava dvēsele ir vistuvākais ceļš uz šo līdzību. Katra Tava vēstule man palīdz gleznot un arī — dzīvot.

Novilktais robežās man klājas labi. Ja es nevaru attīstīties kā mākslinieks tādā straujumā, kā dabas likumi to prasa, — tad es tomēr disciplinētā treniņā nepazaudēju laiku. Veselība pārvarēs arī šo dziļo, garo Sibīrijas ziemu. Garīgā struktūra atbilst mīlestības fonam.

Man katrs nervs un viss tiecas pēc Tevis, un es mīlu Tevi ļoti, un arī vienīgi Tevi.

Tavs Kurts

Sveicini visus, visus.

1954. gada 16. marts

Mīļākā,

Tava 5. vēstule ir pie manis. Ar 3 "Parmas klostera" uzņēmumiem. Neticami skaista vēstule. Izteiksmīgi, brīnišķīgi foto.

Kāda liela noskaņa ar pirmajiem Taviem teikumiem jau, un tad manas mākslas analīze, kurā Tava dvēsele izsakās un arī Tava mīlestība. Cik Tu skaisti domā, cik Tev ir dziļas, patiesas bagātības! Un Tavai dvēselei, tāpat kā Tavam skaistumam (1000reiz es tagad atmiņā esmu izsaucis momentus, kuros Tava seja vai Tu visa: mani gaidot pusnaktī Asaros — Tu savā zilā tumšā (matrožu!!) kleitā; vai Zaļajā ielā pirms vannas zilajā peldmētelī? Es nezinu, kā to sauc, bet es zinu, kāds viņš izskatās! — piedod, tas pusatvērtais, isās, rozā biksītes, Tavas garās kājas — mēnesnīcā Jelgavā; pārdabīgi skaista Tu Ķemeros, bez pārtraukuma — vilcienā, braucot uz Limbažiem, mazas zīmītes rakstīdama, riču-raču brīdī pie durvīm — “tas tev pašam jānovelk”; visas reizes, kad Tavi mati mīksti, gaiši bez ēnām gulēja uz spilvena un Tavas acis — lielas, degošas, sasaucās ar pusatvērtām lūpām, vēl un citreiz es gleznoju Tavu aktu. Tagad es varbūt varētu Tevi tā uzgleznot, kāda Tu patiesi esi — neizsakāmi noskaņota savā skaistumā. (Un es gleznošu Tevi.)

Viens mirklis bija ārkārtīgs, kad mēs Zaļajā ielā griežām reprodukcijas — Tu sēdēji man pretī — es uztveru šo mirkli. Tāds bija arī kāds — kādā gājienā 1. maijā, vai? Tu man gāji priekšā — es šodien vēl redzu vēju Tavos matos — pagriezienu, vaigu un atkal acis. Cietumā uz satikšanos — Tu biji tik skaista, tik svaiga, tik jauna, ka es lūdzu Dievu — lai Tevi nekad nepazaudētu. Es bieži varētu zaudēt samaņu, domājot par to, ka manas rokas atkal turēs šo skaistumu, un es savām acīm esmu apsoliļis atkal rādīt Tavu apburto dvēseli un seju, kas tomēr ir mans liktenis. Zenta, es esmu izsalcis pēc Tevis. Es esmu, dzirdi, Tu — Zenta — es esmu tik ļoti izsalcis, ka nedzīvoju to dzīvi, kas mani šeit verdzina. Tanī lokā, ko uzvilka mana mīlestība un kaislība uz Tevi — es gleznoju, sapņoju un elpoju. Tu esi visgaišākā būtne, ko es dzīvē esmu satīcis un gribējis, un atkal vēlos satikt. Nekas pie Tevis nepielip — Tu apskaidrotā, mīļā, skaistā meitene!

Un Tavam skaistumam un Tavai dvēselei es esmu uzgleznojis “12 mēnešus”. Katrā mēnesī brīvā attēlojumā — Tavu kontūru, Tavu pārdzīvojumu, Tavu līdzību. Es mēģināšu pēc kāda laika (tas viss ir bezgala komplicēti, kādreiz jau es tev pastāstīšu) Tev nosūtīt kādus 100 kvadrātus — laikam labāk kā agrāk — un dažas eļļas gleznas.

Es mēģināšu, bez šaubām, ātri to darīt, jo var jau atkal* būt ceļošana — (drausmīga un baiga katru reizi!) — bet nerunāsim par to, un nepiemini to!!! — tad varbūt arī nevarēs vairs gleznot vai sūtīt darbus, vai atkal 2x vēstules gadā. Viss iespējams, un tādēļ es strādāju katru brīvu mirkli.

Man Andrē vārdi “ja es nerakstītu, es izdarītu pašnāvību” ir absolūti saprotami. Manī ir likums realizēties — tas satur divus vārdus — mīlēt Tevi un gleznot. Un es nepazīstu nevienu bagātāku cilvēku.

Dīvaini, ka es nenolietojos. Es esmu iemācījies degt un nesadegt. Un inspirācijai barība ir — darbs.

Dzīvojot absolūti bez spoguļa, es ciešu mazāk. Kādreiz es cietu (ļoti), kad konstatēju, ka daba man nav devusi skaistumu; un savādi, ka man vienmēr šķiet, ka arī tagad es varētu, atgriežoties mājās, Tevi zaudēt tāpēc, ka es esmu tik ļoti neglīts palicis. (Piedod!)

* Paredz to.

1954. gada 24. marts

24. martā es saņēmu Tavu paciņu, 3 foto no “Parmas klostera” un iso pavasara sveicienu. Par visu un katru atsevišķi es Tevi noskūpstu un ļoti pateicos.

Puškina grāmatu es arī saņēmsu — laikam vēl šovakar.

Diena bija saulaina un vēsa — no rīta vēl -18° . Šeit ziemei ir ārkārtīga vara un saules gājiens ir kā pret kalnu. Saņēmu arī sveicienu no Lidijas un ģimenes un pateicos par lidojošo, gaišo, raksturīgo pieskārienu mūsu dzīvei un pavasarim.

Tu tomēr, Zenta, turpini mani lutināt, kaut es Tevi lūdzu to nedarīt. Saldie un skaistie prieki un dāvanas, bez šaubām, ir sapņu un ilgu līdzība, bet lutini, lūdzu, sevi — varbūt, ka mani tas vēl vairāk iepriecinās.

Tava gaume ir izturēta katrā iesaiņojumā un katrā domā, ko Tu izved, sastādot man dāvanas. Viss — skaistais zars, kas ir Tavas vēstules melodijas pavadijums... kā lai to saka... raksturo Tavas dvēseles kustības.

Šai sarunai pašreiz gribētos pievienot mana drauga Andrē lēno, skumjo smaidu, kas tik raksturīgs tautai, kurai ir fēniksa liktenis. 1000 reiz es aicinu Tevi pie galda un saku Tev *labrīt*, un vienmēr es redzu šo smaidu, kurā Renāla kundze Stendāla romānā atrada mierinājumu un izeju.

Dvēseles tuvums nepadodas analīzei, un tikai dažreiz tam ir dinamiska un strauja kustība, es atradu to veidu kādā atdzejojumā savos akvareļos.

Iekšējā vajadzība diktēja man ceļu, pa kuru iedams, es nešaubīgi nonācu pie līdzības ar Tevi. Tā, sev ilustrējot pašreiz “Sarkano un melno” (Stendāla klasisko romānu), es pat Renāla kundzes un Matildes sejās atstāju un sameklēju

līdzību ar Tevi. Gribētos abos apvienot mīlestības pretstatu veidus un sievietes neizsmejamo drosmi un mīlestības rezerves. Es nevarēju nesaskatīt Tevi — tikpat tur, kā šeit, un šeit — kā tur.

12 mēnešu ilustrācijas (brīvs attēlojums) — sievietes figūras akvareļos, es nobeidzu galīgi. Dažiem tēliem ir tavs profils, tavas kustības un Tavas man tik zināmās un tuvās līnijas.

Katru reizi, nobeidzot kādu darbu, es to nododu Tev — es to darišu visu dzīvi.

Bez šaubām, es nedomāju, ka man vēlāk nebūs iespējams mākslā turpināt skaisto ceļu, ko sāka kādā alā nezināms cilvēks pirms 20 000 gadiem, liesmas gaismā uzgleznojot uz akmens dzīvnieku visraksturīgākajā brīdī, nedomājot par nākamo stilu problemātiku. Vajadzību un prieku gleznot var atņemt tikai nāve, un jūtas ir tik elastīgas kā vēju ceļi, un tik atraisītas un dzīvas kā itāļu dziesmas saulei, balodim vai meitenei.

Ja kāds bez Tevis lasīs šo vēstuli, man, bez šaubām, gribētos viņam nodot sveicienu un pateikt, ka manās vēstulēs īstenību atrast ir uzdevums, kas nepadodas atrisinājumam. Mākslinieka vēstules nav domu, bet jūtu izteiciens, un parastās formulas atkrīt. Es nemeloju, bet man arī negribas saskatīt lietas, kas man pašreiz ir jādara un jāpārdzīvo. Ikdiena māksliniekam ir svarīga tik, cik tā atļauj viņam strādāt savu darbu.

Es pielieku šai vēstulei kādu mazu zīmējumu — Žiljena Sorela galviņu (no romāna "Sarkanais un melnais").

Sveicini visus. Tiešām visus. Paldies Tev, Zenta, un atvaino šo muļķīgo, iedomīgo vēstuli. Bet mēs esam mūsu dzīves mēroga atspīdums un tikai dažreiz vairāk.

Es milu Tevi. Kurts

1954. gada 29. marts

Saņēmu zīmēšanas bloku un burtnīcu. Paldies Tev par oriģinālo domu un gādību. Centīšos nosūtīt Tev atpakaļ tikpat daudz akvareļus un domas.

Pavasaris soļo lēni un apdomīgi. Saules cīņa arī cilvēkos iegūst nozīmi. Gaisma uzvar tumsu — senā un arvien jaunā patiesība. Varbūt pavasaris Ilgai un manam tēvam būs vienādi laimīgs, un mēs redzēsim Asaru mājiņu jaunās gleznās.

Atsedzas zeme un spēks, kas viņā dzīvo. Naktīs jau vajag būt tam divainajam nemieram, kas dzen dzīvniekus kopā un cilvēkus satrauc dziļi un reizēm liktenīgi. Spontāni dzimst ekscentriskas vēlēšanās un papildoties rada jaunas, kamēr vasaras noguruma laime apmierinās ar zilo, tālo horizontu.

Kaut mani ar dabu saista tikai kāda dinamiska, ātra pārdzīvojuma līdzība vai gaismas un gaisa atbrūņojošā harmonija, es tik ļoti esmu mēģinājis neapstādināt un nevājināt dziļo dabas likumu: izsmelt brīdi, neatraidot nevienu iespaidu, un iegūt dzīves attaisnojumu pastāvīgā, elastīgā maiņas iespējamībā.

Mantas es nevērtēju vairāk par laipu, kas nejauši palīdz pāriet strautu.

Nevajag apgrūtināt savu dzīvi pat ne ar lieku skaistumu, kas nedrīkst piederēt cilvēkam. Tomēr vajag dzīvot atmosfērā, kurā nenogurst gars. Vienmēr attīrīt apstākļus no infekcijas sākumiem un būt pastāvīgi svaigam, gatavam — saules sauciena ceļam.

Mākslā dzīvo ritma tūkstošgadīgā pieredze. Neizsmeljamie varianti attaisno un atlidzina tehniskās grūtības, kas ceļā jāpārvar ik dienu. Un tomēr laimīgais ģeniālais mirklis, kas dod mākslas darbam dzīvo elpu, ir reizēm jāsamaksā desmitkārtīgi.

Estētikas likumība kā dzīves ienaidniece izveido šai dzīvei tomēr intensitātes pieredzi un izkopj šo kaprīzo, netveramo zemapziņas un psihes predikātu.

Man darbs mākslā ir tik tuvs kā sapnis, un tomēr mēs nesatiekamies kā draugi. Pastāvīgā, mainīgā cīņā es atkaraju mākslā tiesības, lai tās tūlīn pēc darba pabeigšanas atkal zaudētu. Līdz nākamajam darbam. Metode darbā ir neiemācāma, arī pats sevi tu nevari un nedrīksti atdarināt. Riska izjūta. Tā pavada līdz beidzamajam brīdim — ka rezultāts var izslīdēt no mākslas darba. Šī izjūta ir tik liela, ka nav iespējams reģistrēt ceļu, pa kuru ejot un rīkojoties, tu sasniegsi galapieturu.

Zilajai krāsai nav mazāk noslēpumu kā dzeltenajai. Un gaiši rozā tonim nav mazāk spēka kā purpuram.

Atdarot vienas durvis vienreiz, tu tās pašas neatradīsi nākamreiz, jo pat viena darba laikā tev var mainīties dzīves platforma.

Un tomēr tas viss nav sarežģīti. To tikai nevar pateikt, tas nepadodas loģikas vai saprāta analīzei un izteiksmes līdzekļiem. Var radīt apbrīnojami viegli — bezgalīgā harmonijas izjūtā — un it kā atmosties pēc tam. Un var arī ciest, velkot kādu kontūru, neiejūtoties ritmā un psihisko dziļu sfērā. Justies

svešam mākslas atmosfērā ir tik neizturami, ka nesagatavots tai nedrīkstī pat tuvoties. Tādēļ man nav iespējams lāpīt zeķes vai darīt sikās, neatliekamās lietas, kas būtu jāpadara. Visu brīvo laiku es gleznoju. Un tā nebūt nav nepārdomāta rīcība.

Viss, arī tas, kurš manī izpilda gleznas, pieder Tev. Dzīves prasības un ilgas koncentrējas Tavā personā.

Tik ļoti tīru skaņu es atradu Tevī, ka visās melodijās es to izlietoju — pat izteikdams savu mīlestību Tev.

Tu, mana Zenta.

Kurts

Pielieku mazu akvareli. Sveicieni visiem, visiem.

[..] Man tagad pēc dažiem mēnešiem būs 43 gadi. Vecums, kurā mākslinieks drīkst pieņemt — ja viņš vēlas — pat izolētu pozīciju. Cilvēks prot reizēm atšķirt jau svešu un savu elpu, un ritmu, un iegūst analīzes un garīga spraiguma augļus. Dīvaina pārēja uz posmu, kurā dzīve vairs nelabprāt dāvina uzvaras, bet piespiež pat negribēt ilūziju aizraušanos.

Varbūt ka paaudze, kas seko, parādot mums cieņu, mūs sāpina ar šo žestu. Bet likumība, kas kārtu flirtu un arī visdziļāko mīlestību, ir tik uzkrītoši līdzīga smiltis rakstītām zīmēm, ko tikpat vējš, kā bērnu mazā rociņa var izveidot. Tā ir cerība, kas atvieglo dzīvošanu, jo es bez mīlestības atsakos turpināt elpošanu.

Viss, kas manī bija 13, 18, 26 un 35 gadu vecumā, ir izveidojis šo tēzi, kas plūst caur mani dzīvinoša, svētīga un neizturama. Arī mana māksla barošanas no šī pilnvērtīgā izstarojuma, kurā sadeg citas vajadzības un pat loģiskās gadu un attāluma barjeras. Man ir vienmēr tāda sajūta — siltums un aiziešana pavada kustības līniju. Tas, ka es Tevī redzu centru, ir man jau dabiska līdzība. Savādi, ka kopā ar vismaigāko sajūtu, ko es atceros, es pārdzīvoju kaislības liesmu tieši Tavā tuvumā. Sajūta, kas man liekas tik nepieciešama — būt izslāpušam, es visvairāk iegūstu Tavā mīlestības lokā. Iegūstot Tevi, es iegūstu vēlēšanos Tevi iegūt. Mūžīgā greizsirdībā es nepazaudēju vīrieša savādo potenci* uz laimi, ko it kā var arī nepazaudēt. Man nav sapņu, kas mani virza, man ir dzīve, kas virza manus sapņus. Tas tādēļ, ka Tu esi manā dzīvē. Glāstus, ko es vēlos Tev dot, vienmēr pavadis tā

trauksme, kurā grēks un dvēsele atsakās no savstarpēja naida un atšķirības. Tu to negribēji pieņemt — ka es bez pārtraukuma vēlējos Tevi.

“Āda ir vistuvākais” — Valerī nemākslotā doma, kurā vibrē asinis un mīlestības patiesība. Par Tevi domājot, viss manī ir aizskarts. Un tādēļ es nevaru — es nedrīkstu Tevi pazaudēt. Es riskētu pat zaudēt savu mākslu.

Varbūt man kādreiz izdosies atsegt kādā monogrāfijā par Ensoru vai Maijolu — plāksni, kurā izauga viņu darbi, un es nepārsteigšu sevi, kad šī dzīvā plāksne būs tik dīvaini līdzīga plāksnei, kurā es no Tavām rokām — Tavām rokām atkal izaudzinu darbus.

Sievietes skaistums ir tik neaprobežota impērija, ka viņā var sastapties māksla, karš, ģenialitāte un noziedzība, neviltotās vientulības mīlestība un kailā, vienkāršainā kaislība — ar ziedu tomēr matos un smaidu, kas rotā visu šo brīdi.

Es neaizeju no Tevis. Tuvāk būt un Tevi glāstīt ir tikpat daudz — kā izpildīt savu sūtību.

Zenta, visām manām mīlestības vēstulēm ir nejūtības bruņas pret citu variācijām.

Rīču-raču vakars, kas notiks pirmo reizi mūsu istabā, būs sveču gaismā, un Tu lēni, brīnišķīgi un maigi atkal teiksi “tas tev pašam”.

Es to izdarišu — sveces liesma mazliet iekustēsies, pāri Taviem matiem slidēs gaismas glāsti, un tad pāri Tev — mani glāsti.

[..] un Munka līnijas un Tava bezgalīgā pievilcība, kurā varēja viss tas satikties un saglabāties, kas sargāja un virzīja manas rokas.

Mīlestībā uz Tevi es dzīvoju.

Paldies arī Lidijai par viņam vārdiem.

“12 mēneši” ir atsevišķi vienā tumši zilā kreppapīrā. Pašreiz es vēl nezīnu, vai Tev nosūtīt visus 12. Ja es tomēr to darišu — piedod, ka viņi nav vienādi labi. Oktobris, novembris, septembris, jūlijs, jūnijs ir labākie. Augustam ir mazliet Holandes mietpilsoņa idilliskā noskaņa, un marts ir franču žurnāla nenoslogotā, brīvā meitene, aprīlis tehniski negluds un janvāris un februāris neatrisināti dziļumā. Par maiju runāt arī Goethe nespēja — kā gan lai es to būtu varējis uzgleznot.

(Un tomēr es visus Tev nosūtīšu!)

Piedod...

Saturs

Ievadam	5
Kurta Fridrihsona biogrāfijas dati	19
Vēstules	
1951. gads	23
1952. gads	26
1953. gads	36
1954. gads	72
1955. gads	127
1956. gads	194
Piezīmes	
1983. Jūtīgā bilance	213
No dažādu gadu piezīmēm	217
1990. Gaļezers	239
1990. Meņģeļi	241
1991. Janvāris	265